

INDHOLDSFORTEGNELSE - NAVNEORD, UDSAGNSORD, TILLÆGSORD B

Navneord - introduktion	1
Ental/bestemt form	2
Ental/bestemt form	3
Flertal/ubestemt form	4
Flertal/ubestemt form	5
Indsæt navneord og ny vokal i flertal	6
X og tværs med navneord	7
Flertal/bestemt form	8
Blandede opgaver	9
X og tværs med navneord	10
Navneord, hvor der sættes "noget" og "nogle" foran	11
Begreber	12
Sammensatte navneord	13
Lav selv sammensatte navneord	14
Slavetræning - bøj navneord	15
Mere slavetræning - bøj flere navneord	16
Udsagnsord - introduktion	17
Navneform og bydeform	18
Navneform og nutid	19
Køre eller kører - det besværlige nutids-r	20
X og tværs med udsagnsord	21
Dobbeltkonsonant, når udsagnsordet bøjes	22
Nutid og datid (endelsen -ede i datid)	23
Nutid og datid (endelsen -te i datid)	24
X og tværs med udsagnsord	25

INDHOLDSFORTEGNELSE - NAVNEORD, UDSAGNSORD, TILLÆGSORD B

Udsagnsord - uregelmæssige	26
Slavetræning - bøjning	27
X og tværs med udsagnsord	28
Kort tillægsform	29
Lang tillægsform	30
X og tværs med udsagnsord	31
Slavetræning - bøjning	32
Tillægsord - introduktion	33
Tillægsord lægger sig til navneord	34
Bøjning - 1. grad, 2. grad og 3. grad	35
Tillægsord og navneord i flertal	36
Bøjning - 1. grad, 2. grad og 3. grad	37
Tillægsord, der ender på -ig	38
Mere om endelser	39
“Forvandlingsord” - fx god, bedre, bedst	40
Bøjning med “mere” og “mest”	41
X og tværs med tillægsord	42
Bøjning og find tillægsord, udsagnsord og navneord	43
Slavetræning - bøjning	44

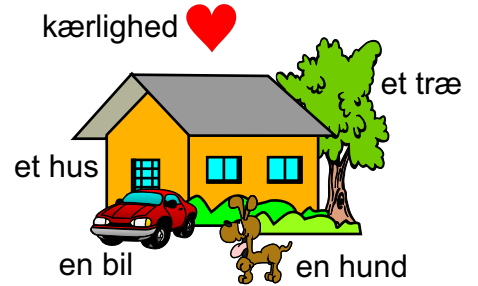
NAVNEORD

1

NAVNEORD er ting, levende væsner og begreber.

Du kan sætte **en** eller **et** foran de fleste.

Fx: **en** bil og **et** hus, **en** hund og **et** træ.



A. Find 9 navneord i kassen.

Sæt strek under og skriv dem på linjerne under kassen, som vist.

pige - blad - løbe - kage - huske - mig - træ - under - fik - sky - frakke - giraf - måske
skole - vælte - små - fordi - køber - stol - venter - hoppe - mellem - forstå - tæppe

pige

IKKE TIL



NAVNEORD opdeles i to grupper:

Dem, man sætter **en** foran, kaldes **n**-ord.

Dem, man sætter **et** foran, kaldes **t**-ord.

Fx: en hund og et æble.

B. Find 6 N-ord og 6 T-ord i kassen. Skriv dem på linjerne under kassen.

hest - lys - bord - mand - kage - flag - skib - gade - kjole - dyr - sang - smil

N-ord _____

T-ord _____

C. Find mindst 8 NAVNEORD på dig selv (fx en arm). Skriv dine ord på linierne.

EKSTRA 1: Find venligst 15 navneord, du kan finde i et køkken (fx en gryde). Skriv ordene i dit hæfte.

EKSTRA 2: Find venligst 15 navneord, du kan finde på et autoværksted (fx en bil). Skriv ordene i dit hæfte.

F
L
E
R
T
A
L

NAVNEORD I FLERTAL/ UBESTEMT FORM
FÅR FØLGENDE ENDELSER:

- e som i (flere) dage
- r som i (flere) uger
- er som i (flere) måneder
- ingenting som i (flere) år

F
L
E
R
T
A
L

A. Udfyld skemaerne, som vist.

ord, der får endelsen **-e**

ental/ubestemt	flertal/ubestemt
en stol	flere stole
en arm	flere
et bord	flere
en dreng	flere
en dør	flere
en skov	flere

ord, der får endelsen **-r**

ental/ubestemt	flertal/ubestemt
en pige	flere piger
en flue	flere
et øre	flere
en skole	flere
en gade	flere
en taske	flere

ord, der får endelsen **-er**

ental/ubestemt	flertal/ubestemt
en kamel	flere
en avis	flere
et træ	flere
en telefon	flere
en sky	flere
en ske	flere

ord, der **ingen** endelse får

ental/ubestemt	flertal/ubestemt
en mus	flere
et flag	flere
et lys	flere
en sten	flere
et ben	flere
et smil	flere

EKSTRA: Skriv 10 spørgsmål, hvor følgende NAVNEORD er svaret: hunden, manden, koen, elefant, skoen, gryde, avis, brev, fuglen, blyant. Fx: *Hvem har tisset på gulvet? Hunden!*

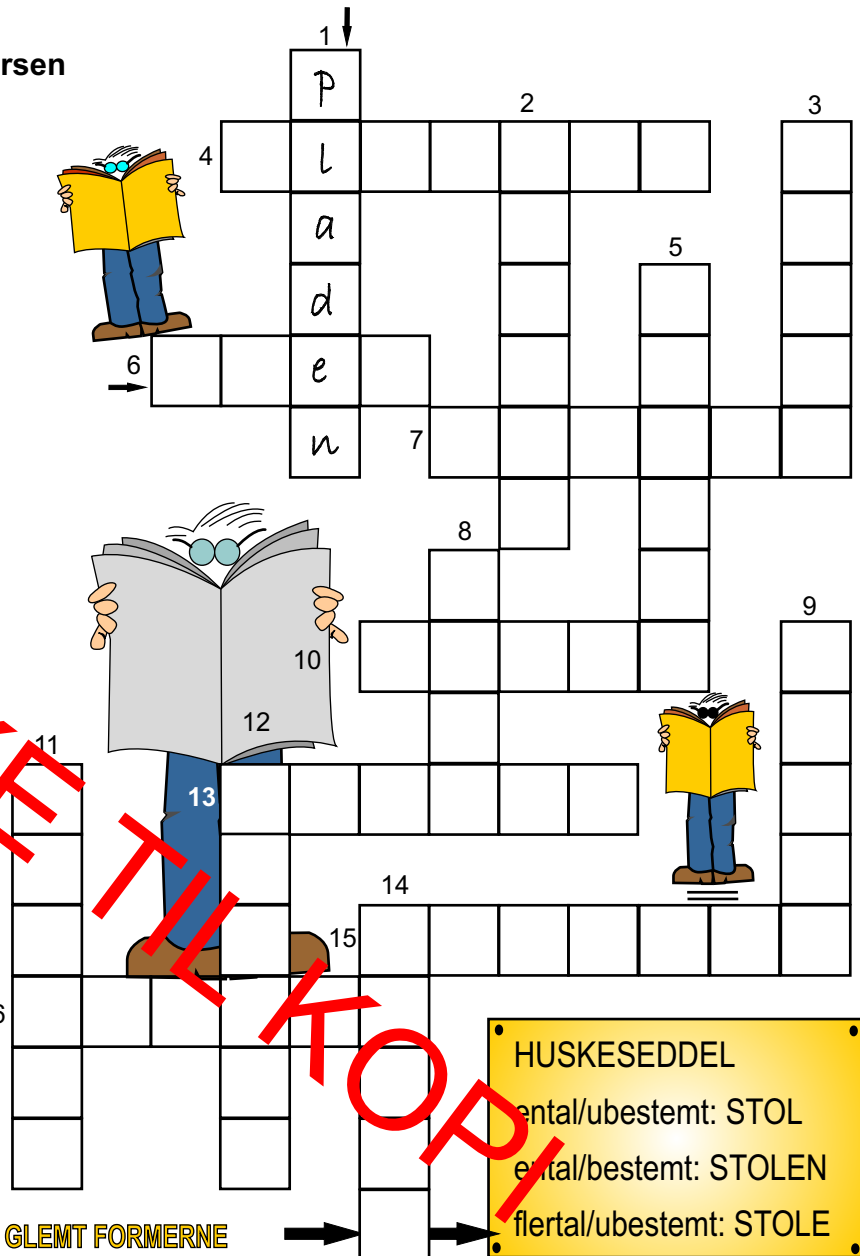
A: Indsæt ordene i X og tværsen

LODRET ↓

1. plade i ental/bestemt
2. sæk i ental/bestemt
3. bog i ental/bestemt
5. hånd i flertal/ubestemt
8. mand i flertal/ubestemt
9. kage i flertal/ubestemt
11. taske i flertal/ubestemt
12. bus i ental/bestemt
14. sti i ental/bestemt

VANDRET →

4. glas i ental/bestemt
6. ko i ental/bestemt
7. ven i ental/bestemt
10. læbe i flertal/ubestemt
13. blad i ental/bestemt
15. stang i flertal/ubestemt
16. kys i ental/bestemt



TJEK HUSKESEDDEL, HVIS DU HAR GLEMT FORMERNE

B: Find 19 navneord. Sæt streg under. Skriv dem på linjerne.

tasker - vide - tæer - hente - sild - se - kuglen - vaske - rosen - hjulet - mange - slanger
 køer - kanden - reoler - bære - fin - hjerter - drille - øjet - møller - tegne - kjoler - lægge
 kyllinger - male - måske - hænder - nissen - kuffert - stå - fik - skyer - nej - hente - fluen

BEMÆRK: "tasker" er også et navneord. Man kan jo sige "en taske"

tasker

EKSTRA: Skriv en lille historie i dit hæfte, hvor du bruger disse ord: engel, hunden, ko, kjole, kyllinger, ost.

LIDT FOR SJOV

A. Kan du lave 9 sammensatte navneord af disse tegninger?

Alle ord er navneord. Alle sammensatte ord begynder med et navneord fra venstre kolonne.



kagemand

B. Hvor mange sammensatte navneord kan du lave med skole?

skolegård

UDSAGNSORD

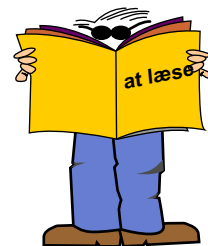
17

UDSAGNSORD er GØRE-ORD.

Udsagnsord fortæller, hvad der sker.

Du kan sætte **at** eller **jeg** foran.

Fx **at læse** - **jeg læser**



A. Find 12 udsagnsord i kassen. Sæt streg under, og skriv dem på linjerne, som vist.

lege - tegner - heste - gul - skriver - køre - jord - cykle - æblerne - koen - pæne - betaler
finde - husene - lang - venter - taler - fordi - lyse - skyen - gammel - flyver - kender - ost

lege

IKKE TIL KOPI

På disse sider skal du bøje UDSAGNSORD i seks former.

Vi starter med disse fire:

Navneform: at læse - at male

Bydeform: læs - mal

Nutid: jeg læser - jeg maler

Datid: jeg læste - jeg malede



Bydeform kaldes også for STAMMEN.

Det er den korteste form.

På STAMMEN sættes alle endelser.

B. Disse udsagnsord står i bydeform/stammen.

Skriv dem i navneform.

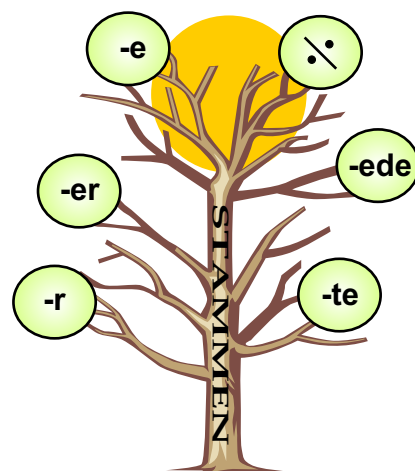
Man sætter "at" foran navneform.

løb - dans - vent - leg - smil - syng - husk

at løbe at _____

at _____ at _____

at _____ at _____ at _____



C. Hvilken endelse fik alle disse ord i navneform? _____

EKSTRA: Skriv en sætning med alle ordene fra opgave B. Ordene skal stå i navneform.

Navneform bruges ofte sammen med fx kan, skal, vil, må (fx *jeg kan løbe stærkt*)



A. Skriv udsagnsord i NUTID og DATID, som vist.

Alle ord får endelsen **-te** i datid.

(køb) I dag køber jeg. I går købte jeg.

(besøg) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(vend) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(send) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(kend) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(betal) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(tænk) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(mød) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(brug) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(lær) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(tal) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(kør) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

(hør) I dag _____ jeg. I går _____ jeg.

B. Disse ord står i NUTID. Skriv dem i DATID på linjerne:

gemmer, glemmer, viser, spiser, smager, læser, rører, kalder.

gemte



C. Skriv disse sætninger i datid.

Jeg venter på dig. _____

Ib maler et billede. _____

Hun kalder på katten. _____

Mia besøger sin onkel. _____

Han har en hest. _____

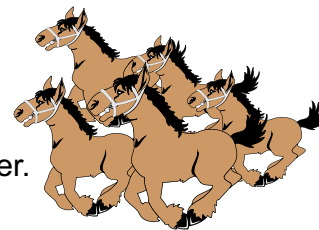
Per bruger mange penge. _____

EKSTRA: Find 6 udsagnsord, der starter med F. Skriv dem i nutid og datid i dit hæfte.



LANG TILLÆGSFORM

Udsagnsord i lang tillægsform ender altid på **-ende**.



Udsagnsord i lang tillægsform minder meget om tillægsord. De beskriver.

Fx en hoppende bold - to smilende børn - fem løbende heste.

A. Skriv, som vist.

leg + ende = legende

ryg + _____ = _____

dans + _____ = _____

kør + _____ = _____

stå + _____ = _____

hold + _____ = _____

gå + _____ = _____

duft + _____ = _____

skrig + _____ = _____

bliv + _____ = _____

råb + _____ = _____

rejs + _____ = _____

grin + _____ = _____

hvisk + _____ = _____

gø + _____ = _____

blink + _____ = _____

sov + _____ = _____

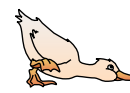
sejl + _____ = _____

B. Udfyld venligst skemaet.

navneform	nutid	datid	lang tillægsform
græde	græder		
tænke			
springe	springer		
forstå			
cykle		cyklede	
tabe			
sidde		sad	
ligge			
koge	koger		

EKSTRA: Skriv venligst følgende ord i dit hæfte i kort tillægsform og lang tillægsform:

smile, ligge, løbe, forstå, hænge, vralte.



TILLÆGSORD

33

TILLÆGSORD er beskrive-ord.

TILLÆGSORD beskriver NAVNEORD.

Fx en sød kat - et sødt smil - en pæn næse - et pænt hår.

Farver er også TILLÆGSORD.



A. Find 12 TILLÆGSORD i kassen. Sæt streg under og skriv dem på linjerne, som vist.

sød - sort - sendte - høj - lang - næsehorn - havde - tynd - jeg - stribet - blå
venlig - glasse - glad - skrev - sofa - ny - gjorde - sur - cykel - min - stort

sød

B. Skriv en sætning med 5 af de tillægsord, du fandt.

C. Find NAVNEORD, du kan bruge sammen med disse TILLÆGSORD.

Du må kun bruge hvert navneord én gang.

sjov	_____	film	★	træt	_____	★	hvid	_____
gammel	_____			lille	_____		dygtig	_____★
nyt	_____		★	skør	_____		hurtig	_____
gul	_____			sur	_____	★	gal	_____
stribet	_____			høj	_____		god	_____★



EKSTRA 1: Skriv sætninger med ★ ordene. Du skal bruge både tillægsordet og navneordet.

EKSTRA 2: Skriv en lille historie, hvor du bruger mindst 10 tillægsord fra denne side.



Tillægsord bøjes i 3 former.

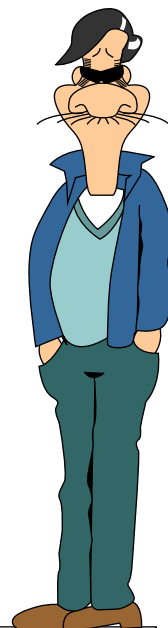
1. grad: **sød**

2. grad: **sødere**

3. grad: **sødest**

De fleste tillægsord får endelsen **-ere** i 2. grad.

De fleste tillægsord får endelsen **-est** i 3. grad.



A. Bøj disse tillægsord, som vist.



1. grad	2. grad	endelse	3. grad	endelse
høj	højere	ere	højest	est
pæn				
fin				
ny				
mørk				
tynd				
svær				
tung				
blød				
bred				
sjov				
rar				

EKSTRA 1: Find 6 tillægsord, du kan bruge, hvis du skal beskrive en film (fx *sjov*).

EKSTRA 2: Skriv 4 sætninger med tillægsord i 2. grad og 4 sætninger med tillægsord i 3. grad (fx *tegnefilmen var sjovere. Jeg synes, elefanten er pænere*). Du må selv bestemme, hvilke tillægsord, du vil bruge.

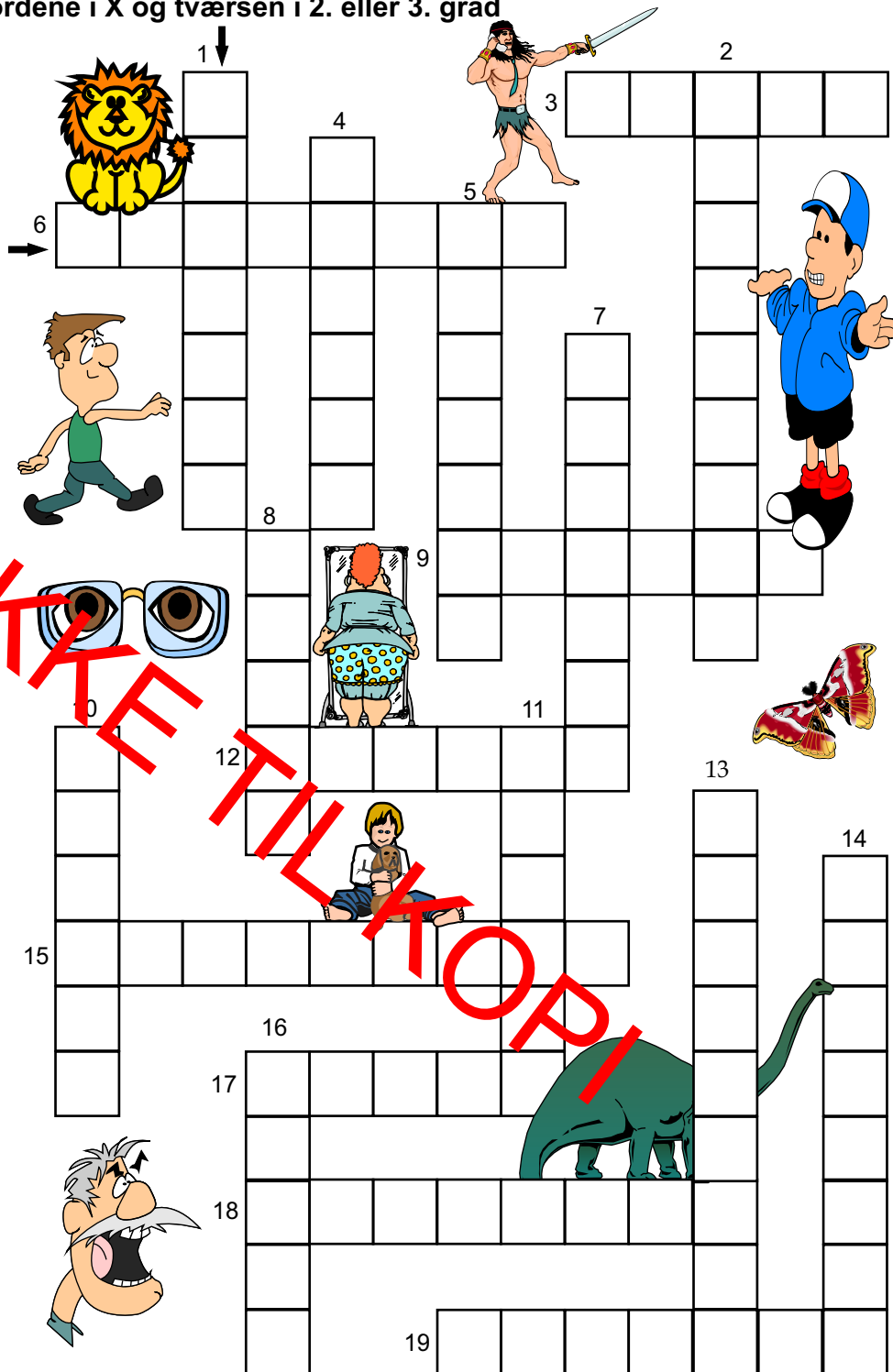
A. Indsæt tillægsordene i X og tværsen i 2. eller 3. grad

LODRET ↓

1. mørk/ 3. grad
2. dygtig/ 2. grad
4. lille/ 3. grad
5. svær/ 3. grad
7. glad/ 3. grad
8. gammel/ 3. grad
10. lille/ 2. grad
11. stor/ 2. grad
13. dejlig/ 2. grad
14. smart/ 3. grad
16. ung/ 3. grad

VANDRET

3. god/ 3. grad
6. farlig/ 3. grad
9. sød/ 2. grad
12. stor/ 3. grad
15. dårlig/ 2. grad
17. ung/ 2. grad
18. grim/ 2. grad
19. klog/ 3. grad



B. Har du styr på at bøje disse tillægsord? Gør det lige ... (Er du i tvivl? Tjek side 10).

1. grad

god

stor

ung

gammel

lang

2. grad

bedre

3. grad

Ekstra: Skriv en sætning med hvert af ordene fra opgave B i 2. grad. Skriv i dit hæfte.

INDHOLDSFORTEGNELSE

ekstrasider til Navneord, udsagnsord, tillægsord B

1. **navneord** - X med ental/bestemt
2. ental/bestemt
3. ental/bestemt
4. X med flertal/ubestemt
5. ental/bestemt og flertal/ubestemt
6. flertalsendelser
7. flertal/bestemt
8. flertalsendelser
9. X og tværs
10. find navneord, og bøj dem
11. find navneord, og bøj dem
12. find navneord, der starter med disse bogstaver
13. find navneord, der starter med disse bogstaver
14. find navneord på kryds og tværs
15. find navneord på kryds og tværs
16. find navneord på kryds og tværs
17. **udsagnsord** - X og tværs med navneform
18. bydeform og navneform
19. navneform og nutid
20. datid mv.
21. find udsagnsord, der passer til tegningerne
22. find fejl og ord, der rimer
23. skema med bøjning
24. find udsagnsord, og bøj dem
25. find udsagnsord, og bøj dem
26. find udsagnsord, og bøj dem
27. find udsagnsord, der starter med disse bogstaver
28. find udsagnsord på kryds og tværs
29. find udsagnsord på kryds og tværs
30. nutids-r
31. **tillægsord** - X og tværs
32. bøj tillægsord
33. skriv tillægsordene i den rigtige form
34. find tillægsord, og bøj dem
35. find tillægsord, og bøj dem
36. find tillægsord på kryds og tværs
37. find tillægsord på kryds og tværs
38. find tillægsord på kryds og tværs
39. find tillægsord på kryds og tværs
40. find tillægsord, der kan beskrive navneordene

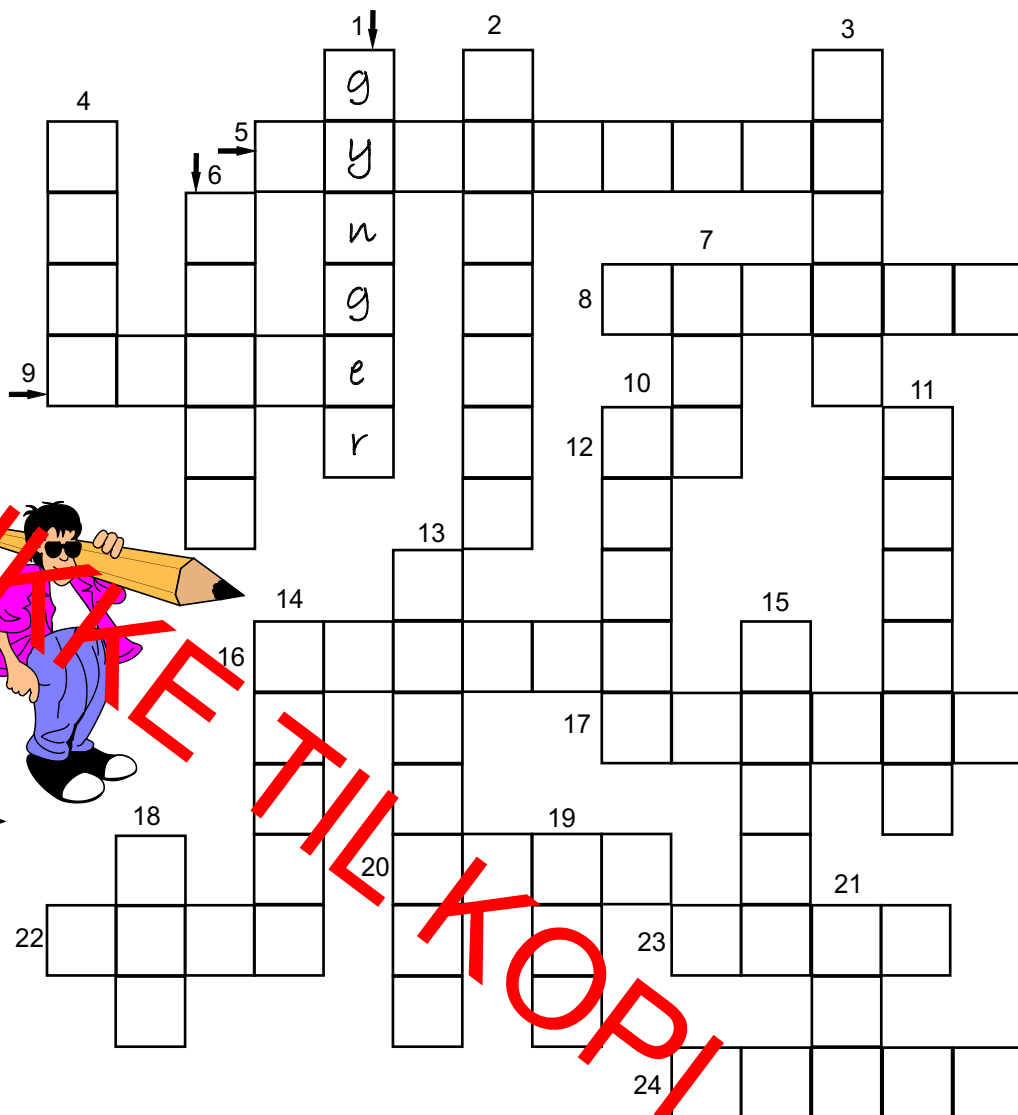
A: Indsæt ordene fra listen. De skal skrives i flertal/ubestemt form.

LODRET ↓

1. gyngge
2. flaske
3. brev
4. hjul
6. hane
7. låg
10. æske
11. lampe
13. banan
14. stue
15. pose
18. kys
19. lus
21. mål

VANDRET →

5. kylling
8. elev
9. land
12. æg
16. spand
17. reol
20. nål
22. by
23. orm
24. gulv



B: Rigtigt eller forkert i X og tværs'en? Sæt X

7 ord fik endelsen R i flertal/ ubestemt form. Rigtigt ____ Forkert ____

6 ord fik endelsen E i flertal/ubestemt form. Rigtigt ____ Forkert ____

5 ord fik endelsen ER i flertal/ubestemt form. Rigtigt ____ Forkert ____



C: Find 12 navneord på denne tegning.

Skriv dem i flertal/ubestemt form.

drenge

Find navneord på kryds og tværs.

Du kan finde ordene vandret og lodret.

Du kan finde ord i alle fire former.

Du kan finde mindst 22 ord

EKSTRASIDER



ental/ubestemt _____

ental/bestemt _____

flertal/ubestemt _____

flertal/bestemt _____

A. Find udsagnsord, der passer til tegningerne. Skriv dem i nutid og datid.

EKSTRASIDER

	nutid <u>regner</u> datid _____		nutid _____ datid _____
	nutid _____ datid _____		nutid _____ datid _____
	nutid _____ datid _____		nutid _____ datid _____
	nutid _____ datid _____		nutid _____ datid _____
	nutid _____ datid _____		nutid _____ datid _____
	nutid _____ datid _____		nutid _____ datid _____

IKKE TIL KOPI

B. Vær så sød lige at skrive de ord, du fandt i opgave A, i navneform her. Navneform sætter man AT foran.

regne

C. Skriv teksten i datid i dit hæfte. Der er streg under de ord, du skal skrive i datid.

Det er en tidlig morgen. Anton og hans kat sover. Det er søndag, så de kan sove længe. Solen skinner, men det opdager Anton ikke. Han sover jo. I køkkenet går hans far og laver kaffe. Han rister også nogle boller. De dufter dejligt. Fuglene siger pip i haven, og alting er fredeligt. Pludselig råber en stemme: "Hjæææææælp"

Det var en tidlig

Find 7 udsagnsord i kassen, og bøj dem i skemaet, som vist.

løber - smiler - fingerring - cykellygte - står - skrigende - blå
kørende - bliver - avis - fjernsynet - under - løbehjul - sagde

nutid	datid	kort tillægsform	lang tillægsform
løber	løb	løbet	løbende

Find 7 udsagnsord i kassen, og bøj dem i skemaet.

vindue - står - sejler - skrivebord - yndig - mærke - cyklende
smagte - forstår - blæsevejr - fantasien - stikkende - lagde

nutid	datid	kort tillægsform	lang tillægsform

A. Skriv, som vist

pæn { en pæn bil
et pænt slot
to pæne kjoler
de pæreste cykler

dejlig { en _____ dag
et _____ barn
to _____ mus
de _____ timer

klog { en _____ pige
et _____ barn
to _____ koner
de _____ mænd

god { en _____ ven
et _____ hus
to _____ hunde
de _____ venner

grim { en _____ hat
et _____ slips
to _____ frakker
de _____ sko

skør { en _____ dag
et _____ navn
to _____ damer
de _____ unger

let { en _____ cykel
et _____ stykke
to _____ bøger
de _____ opgaver

høj { en _____ giraf
et _____ træ
to _____ børn
de _____ hæle

ny { en _____ trøje
et _____ hus
to _____ sko
de _____ biler

dygtig { en _____ dreng
et _____ dyr
to _____ elever
de _____ piger

B: Skriv denne start på et eventyr i dit hæfte.

Du skal indsætte tillægsord dér, hvor der er streger.

Der var engang en _____ pige, der boede i et _____ hus. Huset lå midt i en _____ skov. Pigens forældre var meget _____. En dag kom en _____ mand og bankede på døren. Pigen lukkede op og bød manden indenfor, da han bad om at få et glas vand. Han havde en _____ frakke på og bar på et bur med en _____ fugl i.

fortsæt gerne eventyret

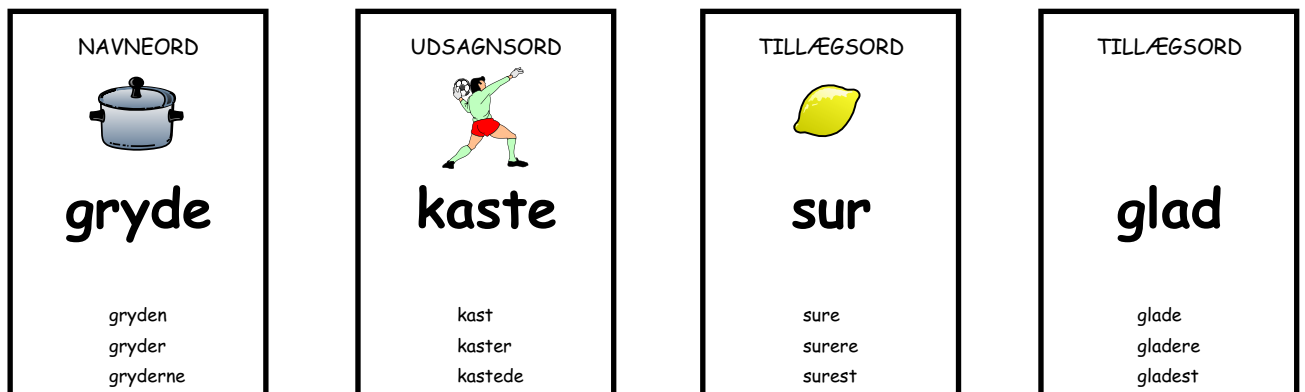
FISK MED ORDKLASSERNE

I Fisk gælder det om at samle stik. Med almindelige spillekort samler man på 3'ere, 10'ere, konger osv. Hér gælder det om at samle fire bøjningsformer af samme ord. Man kan vælge kun at spille med navneord, udsagnsord eller tillægsord. Man kan også blande ordklasserne.

Der er 52 kort til hver ordklasse - dvs. 12 stik i hvert spil. Blander man ordklasserne, kan man få det antal kort og stik, man ønsker.

Der er to versioner af spillet - ét med illustrationer og ét uden illustrationer.

Det er en god idé at printe kortene på karton og laminere dem.



Spilleets gang

Hver spiller får syv kort. Resten af kortene lægges midt på bordet i en bunke, der er spredt ud - en "sø".

Spillerne skal nu forsøge at lave stik. Et stik består af:

Navneord: ental/ubestemt (gryde), ental/bestemt (gryden), flertal/ubestemt (gryder) og flertal/bestemt (gryderne).

Udsagnsord: bydeform (kast), navneform (kaste), nutid (kaster) og datid (kastede).

Tillægsord: 1. grad (sur), flertal (sure), 2. grad (surere) og 3. grad (surest).

Første spiller beder nu en af sine medspillere om kort med et bestemt ord - fx alle kort med "gryde". Hvis medspilleren har ét eller flere kort med "gryde" afleveres disse til spilleren, der bad om dem. Første spiller må nu spørge videre til andre kort. Man må KUN spørge til kort, man selv har mindst ét af på hånden. Man må kun spørge én medspiller om kort pr. tur.

Hvis medspilleren ikke har nogen bøjningsformer af gryde, siger han eller hun "fisk", og spilleren tager et kort fra bunken ("søen").

Nu er det næste spillers tur til at spørge en medspiller om kort. Man må spørge, hvem man vil.

Når en spiller får samlet et stik, lægges dette på bordet.

Spillet fortsætter på samme måde til "søen" er tømt. Vinder er den, der har fået samlet flest stik.

Rigtig god fornøjelse